

Complexnummer: 525172

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

R.K. kerkcomplex

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

525173, 525174

Woonplaats

Pijnacker

Gemeente

Pijnacker-Nootdorp

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdoject

Oostlaan 36, 2641 DL te Pijnacker

Complexomschrijving

Inleiding

COMPLEX bestaande uit een R.K. KERK met aangebouwde PASTORIE gebouwd in 1891-1892 naar een ontwerp van A.C. Bleijs in op het Rijnland geïnspireerde neoromaanse stijl. Het kerkinterieur is ingrijpend gewijzigd. In de directe omgeving van de kerk bevinden zich nog een katholieke school, een kosterswoning en een parochiehuis.

Omschrijving

Kerk en pastorie bevinden zich geheel vrijgelegen aan de kop van de Pijnackerse lintbebouwing. De pastorie bevindt zich aan de koorzijde van de kerk en is tegen de kerk aangebouwd. De doorgaande weg van weg snijdt het groengebied waarin de kerk ligt in twee helften. Het groengebied wordt in het oosten door de spoorbaan begrensd.

Waardering

Het kerkcomplex is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde

- vanwege de bijzondere en representatieve uitdrukking van een geestelijke stroming.

- vanwege de kwaliteit van het ontwerp, de in de kerkgebouw minder vaak voorkomende op het Rijnland geïnspireerde neoromaanse stijl, en als voorbeeld van een neoromaans kerkelijk complex in het oeuvre van A.C. Bleijs.

- verder stedenbouwkundig van belang vanwege de beeldbepalende ligging in het centrum van Pijnacker.

Het complex is gaaf in hoofdvorm en in onderdelen.

Monumentnummer*: 525173

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 juni 2002
Kadaster deel/nr	82939/164

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Pijnacker	Pijnacker-Nootdorp	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Pijnacker	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Pijnacker	C			10780

Omschrijving**

Inleiding

KERK, type kruisbasiliek, gebouwd in 1891-1892 naar een ontwerp van A.C. Bleijs in de op het Rijnland geïnspireerde neoromaanse stijl. Tot het complex behoort ook de aangebouwde pastorie van dezelfde architect. Meest opvallende kenmerk is de dwerggalerij in de absis.

N.B. Aan de noordelijke zijde van het schip, in de eerste travee, bevindt zich een kleine, moderne blokvormige aanbouw, die voor bescherming van ondergeschikt belang is.

Omschrijving

Op een kruisvormige plattegrond in grauw bakstenen kruisverband opgetrokken driebeukige kerk met ronde absis en een centrale, uitgebouwde klokkentoren. Boven het schip en de transeptarmen zadeldaken, boven de zijbeuken lessenaarsdaken. De absis heeft een meerzijdig schilddak, de toren een ingesnoerde naaldspits, de traptoren een koepeldak. Alle daken hebben leien in Maasdekking. In de kap kleine dakkapellen met driehoekige frontons. In het metselwerk onder de dakrand muize- en bloktanden. De steunberen hebben afdekplaten. Het meest voorkomende venster is het rondboograam met glas-in-lood en stenen afzaat. Verder zijn alle muuropeningen rondbogig.

De toren heeft vier geledingen, waarvan de bovenste rondom loopt en die daaronder tegen de kap leunt. De onderste geleding heeft in het portaal paneeldeuren onder een boogtrommel met een doopreliëf. Op de hardstenen stoep rusten vier hardstenen zuilen met dobbelsteenkapitelen, waarop archivoltten rusten. Boven het portaal een driepas met rond raam. Het onderste segment wordt omlijst

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

door lisenen en een rondboogfries. De tweede geleding heeft twee rondboogvensters in spaarvelden. De derde geleding heeft twee lichtsleuven in spaarvelden onder een rondboogfries met daarboven een galerij met vier zuiltjes en twee lichtopeningen. De vierde geleding heeft galmgaten in spaarvelden met een rondboogfries en een wijzerplaat. Links tegen de toren aangebouwd is een zijkapel met een rondboogvenster. Aan de rechterkant bevindt zich een zijkapel met een dubbele deur onder een half rond bovenlicht en hardstenen zuilen.

De vijf traveeën brede zijgevels hebben in de lichtbeuk en in de zijbeuk per travee één rondboograam, in de lichtbeuk geflankeerd door blinde vensters. Op de begane grond zijn de traveeën door getrapte steunberen geled. De noordelijke zijgevel heeft in de oksel naar het transept een aankapping. De dwarsmuren van het transept hebben twee rondboogramen. De tussenliggende muren hebben een toegangsdeur en twee hoge rondboogramen tussen een gedeeltelijk blind driepasraam in de top en drie rondboogvensters onder. Direct onder het rondboogfries nog een kleiner rondboograam. Het koor heeft twee rondboogramen. In de absis bevinden zich vijf hoge en vijf kleine ramen. De absis is geled door lisenen en rondboogfriezen en heeft een dwerggalerij. In de noordelijke oksel tussen absis en transept bevindt zich een kleine uitbouw onder lessenaarsdak met in beide gevels een klein rondboograam. De ruimte van de andere oksel wordt ingenomen door de sacristie, die met de pastorie is verbonden.

INTERIEUR. De wanden van de kerk zijn overgesausd en de meeste decoratie is verdwenen. De kapitelen zijn net als buiten dobbelsteenkapitelen. In de transepten, koor, de zijbeuken en onder het balkon kruisribgewelven. Het schip heeft een open beschilderde dakstoel, de constructie van trek balken en korbelen, op zwartstenen, door consoles gedragen, halfzuilen. De traveeën hebben boven de scheiboog een pseudotriforium annex lichtbeuk van een rond raam tussen twee rondbogen. Aan weerszijden cassetten. De vloer is van granito met ingelegd mozaïek. In het koor rondboogspaarvelden met kolossale zwartstenen zuilen, kerkramen en rondboogfriezen met deelzuiltjes. In de absis drie glas-in-loodramen. Onder het balkon rondbogen op zwart stenen zuilen. De houten biechtstoelen hebben rondboogmotieven en paneeldeuren. Het klankbord van de houten preekstoel ontbreekt. Het hoogaltaar is nog aanwezig. Orgel in 1899 gebouwd door P.J. Adema en Zonen.

Waardering

De kerk is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde en de stedenbouwkundige waarde:

- vanwege de bijzondere en representatieve uitdrukking van een geestelijke stroming;
- de kwaliteit van het evenwichtige ontwerp, de in de kerkbouw minder vaak voorkomende op het Rijnland geïnspireerde neoromaanse stijl en als voorbeeld van een neoromaanse kerk in het oeuvre van A.C. Bleijs;
- vanwege de beeldbepalende ligging in het centrum van Pijnacker.

De kerk is gaaf in hoofdvorm en in onderdelen

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Religieuze gebouwen	Kerk en kerkonderdeel	Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 525174

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 juni 2002
Kadaster deel/nr	82939/149

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Pijnacker	Pijnacker-Nootdorp	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Pijnacker	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Pijnacker	C			10780

*Omschrijving***

Inleiding

Bij de R.K.-kerk behorende PASTORIE gebouwd in 1891-1892 naar een ontwerp van A.C. Bleijs in de neoromaanse stijl. Kerk en pastorie zijn onderling verbonden door een L-vormig bouwlichaam met daarin opgenomen de sacristie.

Omschrijving

Op een samengestelde plattegrond, in grauw bakstenen kruisverband opgetrokken pastorie bestaande uit twee bouwlagen onder zadell- en schilddaken met leien in Maasdekking. In de kap drie dakkapellen met steekkapjes, de dakkapel aan de noordzijde zijn dubbel uitgevoerd. De eigenlijke pastorie is een rechthoekig bouwlichaam onder een schilddak met een dwarsdeel onder een zadeldak. Tussen de kerk en de pastorie bevindt zich een L-vormig bouwlichaam met in de oksel een kleine toren met een tentdak. In het metselwerk bloktandlijsten, rondboogfriezen op lisenen, ingemetselde rondbogen boven de vensters en smeedijzeren muurankers. De bloktandlijsten lopen door in het L-vormig bouwlichaam. Het eveneens omlopende trasraam is voorzien van een afzaat. Op de verdieping van de pastorie worden de vensters twee aan twee gekoppeld door de in een waterlijst overgaande lekdorpels. De pastorie heeft op het zuiden in het rechthoekig bouwlichaam op de begane grond twee schuifvensters met geknikt gepleisterde strekken. Op de verdieping drie rondboog schuifvensters, de rechter twee onder een rondboogfries. Alle ramen hebben persiennes. Het open, overhoekse ingangsportaal, onder het linker kozijn heeft natuurstenen hoeken en een hoekzuil met dobbelsteekkapiteel. In de gemetselde rondbogen natuurstenen sluitstenen. De hardstenen stoep leidt naar een houten vierruits paneel deur. In het dwarsdeel dezelfde indeling maar met een gepleisterd rondboogfries als strek op de begane grond en in de top in plaats van op de verdieping een derde rondboogvenster zonder persiennes.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De oostelijke zijgevel heeft op de begane grond drie schuifvensters onder gepleisterde rondboogstrekken en op de verdieping drie rondboogramen als aan de zuidzijde. Ook op de verdieping bevindt zich een rondboog blind venster. De noordelijke gevel heeft in het dwarsdeel dezelfde indeling als het zuidelijke dwarsdeel en in het rechthoekig bouwlichaam net als in de zuidgevel twee rondboogvensters boven twee schuiframen met gepleisterde strekken. In het midden van de noordgevel bevindt zich de achterdeur met rechts daarvan een klein venster. Boven de deur een gekoppeld en getoogd kloosterkozijn met glas-in-lood onder een rond venster. Naast de pastorie een verbindingsgalerij naar de kerk met een wijde, getoogde boog, een getrapte, natuursteen afgedekte steunbeer en in de kap een dakkapel. In de galerij een deur en schuifvensters naar het L-vormige bouwlichaam met de sacristie.

Links van de zuidelijke pastoriegevel de L-vormige uitbouw met in de gevel meteen links drie rondboogramen. Om de hoek twee gekoppelde vensters onder ingemetselde rondbogen. In de sacristie twee paar, door een deelzuil met dobbelsteenkapietel, gekoppelde rondboogramen. De toren op rechthoekige plattegrond heeft een zuidelijke entree net onder de afzaat van het trasraam, met een hardstenen latei, onder een rondboograam met natuurstenen aanzetstenen. In de westelijke zijgevel een bifoor als in de sacristie. Op de verdieping twee gekoppelde respectievelijk drie blinde rondboogvensters met afzaten.

INTERIEUR. In het portaal een glas-in-lood deur met florale motieven. In de hal idem, plavuizen en trappenhuis met balustrade en glas-in-loodramen met vogels. In de voorkamer, binnenluiken, schuifdeuren en lambriserings, decoratief beschilderd (gestempeld). De zwart marmere schouw met dobbelsteenkapietelen. De schoorsteenmantel met rondboogfries en consoles. De met geometrische motieven beschilderde balken van het cassetteplafond worden gedragen door acht stenen figuratieve consoles. De achterkamer is vrijwel gelijk aan de voorkamer maar kleiner, met vier figuratieve consoles en met inbouwkasten. In de sacristie het oorspronkelijke kerkmeubilair.

Waardering

De pastorie is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde:

- vanwege de bijzondere en representatieve uitdrukking van een geestelijke stroming.
- vanwege de kwaliteit van het ontwerp en het grotendeels gave, zeldzame interieur en als voorbeeld van een neoromaanse pastorie in het oeuvre van A.C. Bleijs.

De pastorie is gaaf in hoofdvorm en in onderdelen.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)